

መውዓሊ ህጻናት

ከሙን ንጥሎም ካብ 1 ዓመት ዝዲድሚኦም ኣብ ሸወደን ዝነብሩን ትምህርቲ ዘይጀመሩን ቁልዑ መውዓሊ ህጻናት ክቕርቡሎም ኣለዎ። እቲ ነቲ መውዓሊ ህጻናት ዘመሓድር “ዋና” ተባሂሉ ይጽዋዕ። ብኖርተልዩ ከሙን ዝመሓደራ መውዓሊ ህጻናትን ናይ ብሕቲ መውዓሊ ህጻናትን ኣለዎ። ናይ ብሕቲ መውዓሊ ህጻናት፡ ብከሙን ዘይኮነስ ኣብ ክንድኡ ንኣብነት ብሓደ ትካል ወይ ብሓደ ማሕበር ዝመሓደር መውዓሊ ህጻናት እዩ። እቲ ነቲ ናይ ብሕቲ መውዓሊ ህጻናት ዘመሓድር “ ብሕታዊ ዋና” ተባሂሉ ይጽዋዕ።

መውዓሊ ህጻናት ኣብ ትምህርቲ ውላድካ እቲ ቀዳማይ ስጉምቲ ኾይኑ ብወለንታ ዝኸየድ ዓይነት ትምህርቲ እዩ። ተልእኾ ናይ መውዓሊ ህጻናት፡ ነቲ ናይ መላእ ህይወት ምህሮ ጽቡቕ ኩነታት ምፍጣር እዩ። ኣብ መውዓሊ ህጻናት፡ ሓልዮት፡ ምዕባለን ምህሮን ሓደ ምሉእነት ይፈጥሩ። ትሕዝቶ ናይቲ ምምሃርን ትምህርትን ዝበዝሐ ክፋሉ ምስ ካልኦት ህጻናትን ናይቲ መውዓሊ ህጻናትን መማህራንን ብሓባር ምጽዋት፡ ምምሃዝን ምድህሳስን ዝቐመ እዩ።

እተን ናይ መውዓሊ ህጻናት መምህራን ናይ ኮሌጅ ወይ ዩኒቨርሲቲ ትምህርቲ ዘለወን ኮይነን፡ እቲ ናይ መውዓሊ ህጻናት ስራሕ ንስርዓተ-ትምህርቲ Lpfö-18 ከም ዝኸተል ናይ ምርግጋጽ ሓላፍነት ኣለወን። ኣብ መውዓሊ ህጻናት ናይ ውላድኩም ዕብይትን ትምህርትን ንምድንፋዕ ካልእ ትምህርትን ተመኩሮን ዘለወን መምህራን እውን ኣለዎ። ንሳተን ንኣብነት ኣለይቲ ቁልዑ ወይ ካልኦት መምህራን ክኹፍ ይኸእላ እዮን። ኩለን መውዓሊ ህጻናት ሓፈሻዊ ሓላፍነት ናይቲ መውዓሊ ህጻናት ዘለዎ ሓንቲ ርእሰ-መማህራን እውን ኣለወን።

መውዓሊ ህጻናት ኣብ መሰረታዊ ኣረኣጃያ ናይ ኩሉ ሰብ ማዕረ ክብሪ ዝተመስረተ ኮይኑ፡ ኣብ ኩለን መውዓሊ ህጻናትና ንሓደ ወግዲ-ፈጣሪ ኣገባብ ነጢፍና ንሰርሕ።

ሕግታት - መምርሒ ሰነድ

ኩለን መውዓሊ ህጻናት ኮሙናዊ ይኹና ናይ ብሕቲ፡ ብሕጊ ትምህርትን ስርዓተ-ትምህርቲ መውዓሊ ህጻናትን፡ Lpfö-18 እዮን ዝምርሑ። ኣብቲ ስርዓተ-ትምህርቲ ብዛዕባ መውዓሊ ህጻናት ብኸመይ ከም ዝሰርሕን፡ ውላድካ ኣብቲ መውዓሊ ህጻናት ኣየናይ ዓይነት ምምሃርን ትምህርትን ክረክብ ክትጽበ ከም እትኸእልን ብዝያዳ ከተንብብ ትኸእል ኢኻ። ካብ 1 ጥሪ 2020 ኣትሒዞ ውዕል መሰላት ቁልዑ እውን ሓደ ክፋል ሕጊ ሸወደንን ንጥፈታት መውዓሊ ህጻናትን ዝመርሕ ነገርን ኮይኑ እዩ።

ስርዓተ - ትምህርቲ (Lpfö 18) ንመውዓሊ ህጻናት - ብዓል መዚ ትምህርቲ norttalje.se/lpfo18

ውዕል መሰላት ቁልዑ - ዩኒቨር ሸወደን norttalje.se/barnkonventionen

ትጽቢታት ኣብ መውዓሊ ህጻናት

ውላድካ ኣብ መውዓሊ ህጻናት ክጅምር ከሎ፡ ሓልዮት፡ ምዕባሊን ምህሮን ሓደ ምሉእነት ክፈጥሩ ክትጽበ ትኽእል ኢኻ። እቲ መውዓሊ ህጻናት ንባህ ዘብልን ዳህሳስን ትምህርቲ ዝዕድም ጽቡቕ ናይ ትምህርቲ ሃዋህብ ክቕርብ ኣለዎ። እቲ ኣገባብ ስራሕ ስነ-ምምህርና ኣብ ሰብኣውን ደሞክራሲያውን ክብርታት ዝተሞርኮሰ ክኸውን ኣለዎ፡ ኣብ ትምህርቲ ውላድካ ድማ ቀዳማይ ስጉምቲ እዩ። ኣብ ናይ ኖርታልዮ መውዓሊ ህጻናት፡ ኩሎም ቁልዑን ወለድን ኣብ ተሳትፎን ጽልዋን ዝተመርኮሰ ሃዋህው ልባዊ ኣቀባብላ ክረኽቡ ኣለዎም። ኣብቲ ናትና መውዓሊ ህጻናት ትምህርቲ ዘለውን መማህራን መውዓሊ ህጻናትን ኣለይቲ ቁልዑን፡ ከም'ውን ርእሰ-መምህራንን ይሰርሑ። ኣብዚ ካልኣት ሞያውያን ጉጅለታት ከም ምኽትል ርእሰ-መማህራን፡ ተተካእቲ ሰራሕተኛታት፡ ተምሃሮ፡ ናይ ክሸነን ጽሬትን ሰራሕተኛታት ዝኣመሰሉ እውን ክትረክብ ትኽእል ኢኻ። ኩሎም ኣብ መውዓሊ ህጻናት ዝሰርሑ፡ ምስጢር ናይ ምዕቃብ ግዴታ ኣለዎም።

ከም ወላዲ መጠን እተን መማህራን ምሳኻ ክፋት ርክብ ክህልወንን ንውላድካ ዝምልከት ገለ ነገር ምስ ዘጋጥም ክሕብራኻን ትጽቢት ክትገብር ትኽእል ኢኻ።

ከም ወላዲ መጠን ኣብ ልዕሌኻ ዘሎ ትጽቢታት

ውላድካ ኣብ መውዓሊ ህጻናት ምስ ጀመረ፡ ኣብቲ ንህቦ ሓበሬታ ተሳታፊ ክትከውንን ነቲ ዘሎ ሕግታትን ልሙድ ኣሰራርሓን ክትክተሎ ከባኻ ንጽብ። ንስኻ፡ ንሕና እውን ወትሩ ኣድህቦና ኣብ ናይቲ ቁልዩ ረብሓ ክኸውንን ኣብ መንጎና ዘሎ ምትሕብባር ባህርያዊ ክኸውንን ንጽብ። ከም ወላዲ መጠን ብዘዕባ ንውላድካ ዝምልከት ክንፈልጦ ዘድልይና ነገር ምስ ዝህሉ ወይ ክህልወካ ንዝኽእል ሓሳባትን ሕቶታትን ብምሕባር ምስ መውዓሊ ህጻናት ክትተሓባበር ንደሊ ኢና። ኩሎም ቁልዑ ምስ ኣዕርኽቶም ብሓባር ንክመሃሩ፡ ክጸወቱን ክምዕብሉን ዕድል ንክረኽቡ፡ ውላድካ ጥዑይ ክኸውንን ኣብቲ መውዕሊ ህጻናት ዝቕርቦ ትምህርትን ንጥፈታትን ንክሳተፍ ሓይሊ ክህልዎ ትጽቢትና እዩ። ውላድካ ብሰንኪ ሕማም ወይ ዕረፍቲ ኣብ ገዛ ምስ ዝኸውን እውን ብኣጋ ክትሕብረና ንጽብ ኢና። ብዝኾነ ምክንያት ከም ንኣብነት ውላድካ ምስ ዝሓምም እሞ እተን መማህራን ከም ወላዲ መጠን ምሳኻ ርክብ ኣብ ዝገብራሉ ግዜ ብዝተኸእለ መጠን ቀልጢፍካ ውላድካ ንክትወስድ ክትመጽእ ንጽብ ኢና።

መላለዪ

እቲ መጀመርታ ግዜ ኣብ መውዓሊ ህጻናት ንውላድካን ንዓኻን ከም ወላዲ መጠን ኣገዳሲ ናይ መላለዪ ግዜ እዩ። እዚ ኣብቲ መጻኢ መዓልታዊ ህይወት ናይ ውላድካ ዝኸውን ክትሳተፍ ዓብዪ

ዕድል ማለት እዩ። አብዚ ግዜ እዚ ብዛዕባ ኣብ መውዓሊ ህጻናት ከመይ ገርና ከም እንሰርኽ ሓበሬታ ክትረክብ ኢኻ። እተን መማህራን እውን ብዛዕባ ድሌታት፡ ተገዳስነትን ተመኩሮን ክትነግረን ይደልዩ እዮን። ሽዑ እተን መማህራን ምእንቲ ውላድካ ንጸውታን ምህሮን ዝበለጸ ኩነታት ክፍጠረሉ ነቲ ትምህርቲ ንምውጣንን ንምውዳብን ዝዓበዩ ተኸእሎ ይረኽባ።

ዝተፈላለዩ መውዓሊ ህጻናት ነቲ ናይ መላላዪ ግዜ ብዝተፋላለዩ መንገዲ ይዳልዩ፡ ናይ ሓባር ረቋሒ ግን ኩሎም ህጻናት ፍሉፆች ስለ ዝኾኑ እቲ ናይ መላላዪ ግዜ ተዓጻጻፍን ብፍሉይ ንውላድካ ከም ዝሰማማዕን ክኸውን እዩ። እቲ ናይ መላላዪ ግዜ ኣስታት ክልተ ሰሙን ክወስድ ከም ዝኸእል ኣብ ግምት ኣእትዎ፡ እንተ ኾነ ዝሓጸረን ዝነውሓን ግዜ ክወስድ ይኸእል እዩ። ውላድካ ናይ መውዓሊ ህጻናት ቦታ ቀረብ ምስ ተዋህቦ ክልቲኦም ወለዲ ኣብ ውሽጢ 8 መዓልታት ነቲ ቦታ ከም ዝቕበልዎ ክሕብሩ ይደልዩ እዩ። ድሕሪኡ እቲ መውዓሊ ህጻናት ብሓባር ከም ወለዲ መጠን ምሳኻ ኾይኖም እቲ ናይ መጀመርታ ግዜ ከመይ ክመስል ምዃኑ መደብ ክገብሩ እዮም።

ዝፍርም ሰነዳት

ውላድካ ኣብ መውዓሊ ህጻናት ክጅምር ከሎ፡ ሓደ ሓደ ሰነዳት/ቅጥዕታት ክትመልእን ክትፍርመሉን ኣገዳሲ ክኸውን እዩ። እተን መማህራን ውላድካ ገለ ነገር እንተ ኣጋጢምዎ ከምይ ገይረን ከም ዝረኽባኻ፡ ከምኡ'ውን ውላድካ ንኣብነት ፍሉይ መግቢ፡ መድሃኒት ወይ ተመሳሳሊ ነገራት ዘድልዩ እንተ ኾይኑ ንክፈልጡ፡ ንስኻ ከም ወለዲ መጠን ነቶም ሰነዳት ክትመልእም ኣገዳሲ እዩ። ከም ወለዲ መጠን ኣብቲ ብፍላይ ብዛዕባ ውላድካ ዝሕተም ጽልዋን ተሳትፎን ክህልወካ እውን ኣገዳሲ እዩ።

ምስናድ - ሓበሬታ

ኩለን ኣብ ሸወደን ዝርከባ መውዓሊ ህጻናት ብመሰረት ስርዓተ-ትምህርቲ መውዓሊ ህጻናት፡ Lpfö-18፡ ናይ ነፍስ ወከፍ ቁልዓ ምዕባላን ትምህርትን ብቐጻሊን ሜላውን ኣገባብ ክከታተሉ፡ ክስንዳን ክትንትናን ግዴታ ኣለወን ። እዚ ዝግበረሉ፡ እተን መማህራን ምእንቲ ከመይ ገይረን ናይቲ መውዕሊ ህጻናት ምዕባላ ብሉጽነት፡ ነቲ ትምህርቲ ከመሓይሽኡን ኩሎም ቁልዑ ንኸምዕብሉን ክምሃሩን ብዝበለጸ መንገዲ ከመይ ገይረን ክሰርሓ ከም ዘለወንን ክርእዩ ንኸኸእሉ እዩ።

ናይ ኖርተልዩ ኮሙን ኮሙናዊ መውዓሊ ህጻናትን ሓያሎ ናይ ብሕቲ መውዓሊ ህጻናትን፡ ንሓበሬታ፡ ርክባትን ምስናድን ዲጂታላዊ መምሃሪ መድረኽ ይጥቀማ። ኣብዚ ኣብቲ ንውላድካ ዝወሃቦ ትምህርቲ ጽልዋ ንኸህልወካን ክትሰተፍን ዕድል ይወሃብ። ካልኣት ናይ ብሕቲ መውዓሊ ህጻናት ስነዳን ሓበሬታን ዝዝርግሑሉ ካልእ መንገዲ ኣለወን።

ዝርርብ - ምትሕብባር ኣብ መንጎ ገዛን መውዓሊ ህጻናትን

ውላድካ ኣብ መውዓሊ ህጻናት ክጅምር ከሎ፡ እተን መማህራን ብዛዕባ ናይ ውላድካ ድልዎታት፡ ተገዳስነትን ተመኩሮን ክፈልጦ ኣገዳሲ እዩ። ከም ወላዲ መጠን ኣብ እዋን ምልላይ ወይ ኣብ እዋን ዝርርብ ነተን መማህራን ብዛዕባ ናይ ውላድካን ናቱ ድልዎታትን ክትነግረን ትኽእል ኢኻ። ብተወሳኺ እቲ መውዓሊ ህጻናት ኣብ ነፍስ ወከፍ ዓመት ብዛዕባ ናይ ውላድካ ምዕባላን ትምህርትን ንዝምልከት ዝርርብ ንምግባር ዕድል ይህብ እዩ። እዚ ዝርርብ “ዝርርብ ንምዕባላ” ዝብሃል ኮይኑ፡ ኣብ መውዓሊ ህጻናት ኣብ መዓልታዊ ህይወት ናይቲ ቁልዓ ምትሕብባር፡ ተሳትፎን ኣስተብህሎን ዝፈጥር መንገዲ እዩ። ኣብቲ ዝርርብ እቲ ኣድህቦ እተን መማህራንን ንስኻን ከም ወላዲ መጠን፡ ውላድካ ካብ ተገዳስነቱን ድልዎታቱን ተመርኩሱ ንኽምዕብል እቲ መውዓሊ ህጻናት ከመይ ገይሩ ዝበለጸ ኩነታት ንኽፍጠር ምግምጋም እዩ። ኣብ መንጎ መውዓሊ ህጻናትን ገዛን ዘሎ ልዕሊ ኹሉ ኣገዳሲ ርክብ፡ እቲ መዓልታዊ ንውላድካ ናብ መውዓሊ ህጻናት ከተምጽኦን ካብኡ ክትወስዶን ከለኻ ዝግበር ርክብ እዩ። ሽዑ ውላድካ ከመይ ከም ዝወገለ ሓበሬታ ትረክብ፡ እተን መማህራን ብዛዕባ ንውላድካ ዝምልከት ክፈልጥኦ ዘድልዩን ምስ ዝህሉ ድም ነቲ መውዓሊ ህጻናት ክትሕብር ኣገዳሲ እዩ።

ክፍት ሰዓታት

ኣብ ኖርተልዩ ኮሙን ዝርከባ መውዓሊ ህጻናት፡ ኣብ መዓልቲ እንተ ወሓደ ን12 ሰዓታት ክፍታት ክኾና ኣለዎን። መብዛኸትኡ ግዜ እቲ ሰዓታት ኣብ መንጎ ሰዓት 6.00 - 18.00 ወይ ሰዓት 6.30- 18.30 ካብ ሰኑይ ክሳብ ግርቢ እዩ። ካብዚ ፍሉይት ዝኾኑ ማለት እቲ መውዓሊ ህጻናት ዕጹው ዝኾነሉ፡ ኩሎም ህዝባዊ በዓላትን ከምኡ’ውን መንፈቕ ክረምቲ፡ ድሮ ልደትን ድሮ ሓድሽ ዓመትን እዮም።

ኖርተልዩ ኮሙን ነቶም ስሩዕ ናይ ስራሕ ሰዓታቶም ምሸት፡ ለይቲ ወይ ኣብ ቀዳመ-ሰንበትን በዓላትን ዝኾነ ወላዲ እውን ኣብ ዘይምቕጻ ናይ ስራሕ ሰዓታት ሓልዮት -ቁልዑ (መውዓሊ ህጻናት) ይቕርብ እዩ። ኣድላይነት ሓልዮት ህጻናት ኣብ ዘይምቕጻ ናይ ስራሕ ሰዓታት፡ እንተ ወሓደ ንኸልተ ወርሒ ቀጻልነት ዘለዎ ክኾውን ኣለዎ። እቲ ኣድላይነት ብስሩዕ እንተ ወሓደ ኣብ ወርሒ ኣብ ክልተ ግዜ ዝድገም፡ ከምኡ’ውን እቲ ኣድላይነት ብማእከላይ ገምጋም ኣብ ወርሒ እንተ ወሓደ ዓሰርተ ሽዱሽተ ሰዓት ክበጽሕ ኣለዎ።

መዕጻዎት

እቲ መውዓሊ ህጻናት ንናይ ስራሕተኛታት ትምህርቲ፡ ግምገማን ናይ ብሉጽነት ስራሕን ኣብ ዓመት ኣርባዕተ መዓልታት ክዕጸ ተኽእሎ ኣሎ። ብተወሳኺ እቲ መውዓሊ ህጻናት ንናይ ስራሕ ቦታ ኣኼባን ዝተፈላለዩ ዓይነት ናይ መማህራን ኣኼባታትን ኣብ ወርሒ ሓንቲ መዓልቲ ክዓጹ መሰል ኣለዎ። ኣብ ከምዚ ዝኣመሰለ ኣጋጣሚታት እተን መማህራን ነቲ ንቁልዑ ዝህበኦ ትምህርቲ

መደብ የውጽኦ፡ ይውድባን ይግምግማን። እዚ ድማ ብቐጻሊ ናይቲ መውዳሊ ህጻናት ንጥፈታት ንምምዕባልን ንምምሕያሽን እዩ። እታ ርእሰ-መማህራን እዘን መዓልታት መዓስ ምዃነን ኣቐዲማ ብኣጋ ክትሕብር እያ፡ ውላድካ ዕረፍቲ ንኸወስድ ተኸእሎ ዘይብልካ እንተ ኾይኑ፡ እታ ርእሰ-መማህራን እቲ ቁልዓ ሓልዮት (መውዳሊ ህጻናት) ከም ዝህልዎ ተረጋግጽ። ንውላድካ ዕረፍቲ ንኸወስድ ከተዳልወሉ ዘይትኸእል ምስ እትኸውን እንተ ወሓደ 2 ሰሙን ኣቐዲምካ ሓብር።

መደብ ግዜ - ህላው - ብኩራት

ከም ወላዲ መጠን ነቲ መውዳሊ ህጻናት ዝጥቀምሉ ንመደብ ግዜ ከምኡ'ውን ንህላውን ብኩራትን ሓበሬታ መውሃቢ ዲጂታላዊ ስርዓት ክትጥቀም ኣለካ። ነፍሲ ወከፍ መውዕሊ ህጻናት ንዓኻ ከም ወላዲ መጠን ከመይ ገርካ መደብ ግዜ፡ ህላውን ብኩራትን ከም ዝግደፍ ክሕብረካ ሓላፍነት ኣለዎ። እተን መማህራን ንኹሎም ቁልዑ ጽቡቕ ትምህርትን ሓልዮትን ንኸህባ መደብ ንኸውጽኡን ክውድባን ንኸኸእሊ ናይ ውላድካ መደብ ግዜ ክፈልጥ ኣገዳሲ እዩ።

እቲ ናይ ውላድካ መደብ ግዜ፡ ምስ ትሰርሓሉ ግዜ ወይ ትምሃረሉ ግዜን ከምኡ'ውን ካብን ናብን ስራሕ ዝወስደልካ ግዜን ዝዳረግ ክኸውን ኣለዎ። ። ካብ ስራሕ ናጻ ትኾነሉ መዓልቲ ወይ ዓመታዊ ዕረፍቲ ወሲድካ ምስ ትህሉ፡ ውላድካ እውን ዕረፍቲ ክኸውን ኣለዎ። እቲ መደብ ግዜ ኣቐዲምካ ብኣጋ ክትሕብር ኣለካ፡ ኣብ'ቲ መደብ ግዜ ናይ ግድን ለውጢ ክግበር ምስ ዘድለ፡ እቲ ለውጢ ቅድሚ ኣብ ግብሪ ምውዳሉ እንተ ወሓደ ቅድሚ ሓይ ሰሙን ክግበር ኣለዎ። ኣብ እዋን ሕጻን፡ እተን መማህራን ክንደይ ቁልዑ ክመጹ ትጽቢት ከም ዘሎ ምእንቲ ክፈልጥ ኣንጊህካ ክሕበር ኣለዎ። ከም ወላዲ መጠን ነቲ መውዳሊ ህጻናት ብመሰረት እቲ ኣብኡ ዘሎ ልሙድ ኣሰራርሓ ትሕብር።።

ውላድካ ካብ መውዳሊ ህጻናት ከም ወላዲ መጠን ብኣኻ ወይ ንስኻ ከም ዝወስዶ ዝረቓቓካዮ ሰብ ጥራይ እዩ ክውሰድ ዝኸእል። ከምዚ ዝኾነሉ ምክንያት፡ እቲ መውዳሊ ህጻናት ብዛዕባ ድሕነት ውላድካ ስለ ዝግደስ እዩ።

ኣብ መውዳሊ ህጻናት ዝጽንሓሉ ንውሓት ግዜን ክፍሊትን

ኣብ ኤድላቮ ኣፕ ከም ወላዲ መጠን ውላድካ ኣብ መውዳሊ ህጻናት ዝጽንሓሉ ንውሓት ግዜ ትሕብር። እዚ ውላድካ ኣብ መውዳሊ ህጻናት ዝጽንሓሉ ማእከላይ ገምጋም ግዜ እምበር ናይቲ ቁልዓ መደብ ግዜ ኣይኮነን። ንስኻ ከም ወላዲ መጠን ምስ ዘድለ ነቲ ኣብ መውዳሊ ህጻናት ዝጽንሓሉ ግዜ ኣብ ኤድላቮ ኣፕ ናይ ምቕያር ሓላፍነት ኣለካ። ይኹን እምበር ዓመታዊ ዕረፍቲ ወይ ካልእ ዕረፍቲ ነቲ ውላድካ ኣብ መውዳሊ ህጻናት ዝጽንሓሉ ግዜ ንምቕያር ምክንያት ኣይኮነን። ክፍሊት ብመሰረት ድምር ጠቕላላ ኣታዊ ወለድን እቲ ቁልዓ ኣብ መውዳሊ ህጻናት ዝጽንሓሉ ንውሓት ግዜን እተመርኩሰ እዩ። እቲ ቁልዓ ካብታ ሰለስተ ዓመት ዝመልኣላ ወቐቲ ትምህርቲ

ቀውዲ ጀሚሩ አብ መውዓሊ ህጻናት ካብ ክፍሊት ናጻ ዝኾነ ቦታ ክወሃቦ መሰል ኣለዎ። ብዝሒ ሰዓታት ኣብ ዓመት 525 ሰዓታት ኮይኑ፡ ናይ ቤት ትምህርቲ ወቕቲ ትምህርቲ እዩ ዝኸተል። ኣብ እዋን ናይ ትምህርቲ ዕረፍቲ ዝኾነ ጸንሖት ኣብ መውዓሊ ህጻናት ኣይፍቀድን እዩ። እታ ርእሱ-መማህራን ነቲ ናይ መውዓሊ ህጻናትን ናይቲ ቁልዓን ረብሓ ኣብ ግምት ኣእትዮ ነቲ መዓልታት ትውስኖ።

ቀጻሊነት

ውላድካ ምስ የዕሩኽቱን መማህራንን ዘለዎ ርክብ ንምዕቃብን፡ ነቲ ዝወሃብ ትምህርቲ ንምክትታል ዕድል ንክረክብን ድሕሪ ምልላይ ብቐጻሊ ናብ መውዓሊ ህጻናት ክኸይድ ኣገዳሲ እዩ። ይኹን'ምበር መውዓሊ ህጻናት ብወለንታ ዝኸየድ ዓይነት ትምህርቲ ስለ ዝኾነ፡ ውላድካ ዕረፍቲ ወሲዱ ኣብ ገዛ ከተጽንሕ ወይ ንዕረፍቲ ክገይሽ እንተ ኾይኑ ነፍስ ወከፍ ስድራ ባዕላ እያ እትውስን። ውላድካ ዕረፍቲ እንተ ኾይኑ ነቲ መውዓሊ ህጻናት ክትሕብር ኣገዳሲ እዩ። ነቲ ናይ መውዓሊ ህጻናት ቦታ ን1 ወርሒ ናይ ውላድኩም ብኩራት ከይሓበርኩም ምስ ዘይትጥቀሙኦን፡ እቲ ቦታ ይስረዝ። ኣብ ከምዚ ኩነት ካብቲ መውዓሊ ህጻናት መልእኽቲ ክመጸካ እዩ፡ ናይ ክልተ ወርሒ ናይ ቦታ መግደፊ ግዜ መሰማዕታ ድማ ኣለካ። ውላድካ ካብ መውዓሊ ህጻናት ክሰብ 3 ኣዋርሕ ከብኩር እንተ ኾይኑ፡ ነቲ ናይ ውላድካ ቦታ ክትዕቅብ ንምኽኣል ነቲ መውዓሊ ህጻናት ብጽሑፍ ክትሕብር ኣለካ።

ናይ ቦታ መግደፊ መሰማዕታ

ብገላ ምኽንያት ነቲ ናይ ውላድካ ናይ መውዓሊ ህጻናት ቦታ ክትገድፎ ምስ እትደሊ፡ ነዚ ኣብቲ ኤለክትሮኒካዊ ኣገልግሎት (e-tjänsten) ንወለዲ ወይ ኣብ ናይ ኖርተልዮ ኮሙን ማእከል ርክብ (kontaktcenter) ጥራይ ኢኻ ክትገብሮ እትኽእል። ከም ወለዲ መጠን ንውላድካ ሓደ ናይ መውዓሊ ህጻናት ቦታ ሕራይ ብምባል እንተ ተቐቢልካዮ፡ ነቲ ቦታ ክትጥቀሙሉ ጀምር ኣይትጀምር ብዘየገድስ ናይ ክልተ ወርሒ ናይ ቦታ መግደፊ መሰማዕታ ግዜ ኣለካ። ይኹን'ምበር ኣብ ውሽጢ ሓደ ሰሙን ነቲ ናይ ቦታ መግደፊ መሰማዕታ ክትጠዓሱ መሰል ኣሎካ። ነቲ ቦታ ተጠቀሙሉ ኣይትጠቀሙሉ ብዘየገድስ ኣብቲ ናይ ቦታ መግደፊ መሰማዕታ ግዜ ክፍሊት ናይ መውዓሊ ህጻናት ክኸፈል ኣለዎ። 30 ሰነ እቲ ቁልዓ ወዲ 6 ዓመት ዝኾነላ ዓመት፡ እቲ ቦታ ብቐጥታ ይግደፍ።

ሕማም

ውላድካ ኣብ መውዓሊ ህጻናት ምስ የዕሩኽቱ ኣብ ጸወት፡ ንጥፈታትን ትምህርትን ክሰተፍ ንክኽእል፡ ናይ ግድን ጥዑይ ክኸውን ኣለዎ። ብዝተኸእለ መጠን ሕማማትን ዝርግሖ ለብዒን ንምውጋድ፡ ውላድካ ኣብቲ ኣብ መውዓሊ ህጻናት ዝወሃብ ትምህርትን ጸወታን ንክሰተፍ ሓይሊ ዘይብሉ ምስ ዝኸውን ኣብ ገዛ ክጸንሕ ኣገዳሲ እዩ። ኣብተን ቀዳሞት ዓመታት ቁልዑ ብዘሕ ረኽሲ ክሕዞም ልሙድ እዩ።

ኣብ 1177 ብዝያዳ ኣንብብ። 1177 ቮርድጋይደን

ባዕላ ክንክን - ምስክር ወረቐት ሓኪም

ኣብቲ ኣብ መውዓሊ ህጻናት ዝጸንሑሉ እዋን ንሓዲር ወይ ነዊሕ ግዜ ክንክን ሕማምን ወይ ፍወሳ ዘድልዮም ቁልዑ ክህልዉ ይኸእሉ እዮም። እዚ ድሌት እዚ ኣብ ውላድካ ምስ ዝህሉ፡ ኣተሓሕዞ እዚ ጉዳይ ኣብ መንጎ ኮሙናዊ መውዓሊ ህጻናትን ናይ ብሕቲ መውዓሊ ህጻናትን ክፈላለ ስለ ዝኸእል፡ ንስኻ ከም ወላዲ መጠን ብዛዕባ እዚ ጉዳይ ምስ ዝምልከቶ መውዓሊ ህጻናት ክትዘራረብ ኣገዳሲ እዩ። ነተን ኮሙናዊ መውዓሊ ህጻናት ንዝምልከት፡ ውላድካ ኣብ መውዓሊ ህጻናት ኣብ ዝጸንሑሉ እዋን፡ ዝተወሰነ ክንክን ሕማም ወይ ፍወሳ ከም ዘድልዮን ብኸመይ ከም ዝተወጠነን ዘርኢ ምስክር ወረቐት ሕኪም ይደሊ እዩ። እዚ ወረቐት ምስክር ነታ ርእሰ-መማህራን ክወሃብን እቲ ክንክን ኣብ መውዓሊ ህጻናት ብኸመይ ከም ዝፍጸም መሰረት ክኸውንን ኣለዎ።

እቲ ስጉምቲ ባዕላ ክንክን ድዩ ኣይኮነን ዝግምግሙ ፍቓድ ዘለዎም ሰራሕተኛታት ክንክን ጥዕና እዮም። ስለዚ ንስኻ ከም ወላዲ መጠን ኣይኮንኩን ነቲ ግምገማ ክትገብሮ እትኸእል። (ባዕላ ክንክን ኣብ መውዓሊ ህጻናት/ቤት ትምህርቲ፡ ኖርተልዮ ኮሙን 2018)

ምስኣል - ፊልም ምልዓል

ብመሰረት ስርዓተ-ትምህርቲ መውዓሊ ህጻናት፡ Lpfö-18 ኩለን መውዓሊ ህጻናት ምዕባለን ትምህርትን ቁልዑ ክስንዳ ኣለወን፡ ኣብ ከምዚ እዋን መብዛሕትኡ ግዜ ምስኣልን ፊልም ምልዓልን ከም መሳርሒ ይጥቀማሉ። ናይ'ቶም ቁልዑ፡ ወላድን መማህራንን ሰብኣዊ ክብረት ንምሕላው እቲ ስንዳ ኩሉ ግዜ ብናይ መውዓሊ ህጻናት መሳርሒ ዝግበር ኮይኑ፡ ኣብቲ ስእሊን /ወይ ፊልምን ክህልዉ እንተ ደልዮምን መዓስን ባዕሎም ናይ ምውሳን መሰል ኣለዎም። ስለዚ እዩ ንዓኻ ከም ወላዲ መጠን ንኸልኡት ቁልዑ ክትስእል ወይ ፊልም ከተልዕል ወይ ብዝኸነ ካልእ መንገዲ ናይቶም ቁልዑ ስም ኣብ ዝተለጠፈሉ ወይ ስእሊ ቁልዑ ኣብ ዘለወሉ ብምስኣል ወይ ፊልም ብምልዓል መንገዶም ከተቃልዕ ዘይፍቀደካ። እዚ ኣብ ውሽጢ መውዓሊ ህጻናትን ናይቲ መውዓሊ ህጻናት ቀጽሪን ይገልግል። ካብቲ መውዕሊ ህጻናት ዝጥቀሙሉ ዲጂታላዊ መምሃሪ መድረኻት ሻሽ ስእሊ (ስክሪን ሻት) ምውሳድ እውን ኣትፍቀድን እዩ።

ግዴታ ስቱርነትን - ምዕቃብ ምስጢርን

ኩሎም ሰራሕተኛታት መውዓሊ ህጻናት ኣብ ግዴታ ስቱርነትን ምዕቃብ ምስጢርን እቲዋት እዮም። ነተን መማህራን ኣሚንካ ዝነገርካዮን፡ ብመሰረት ሕገ ትምህርቲ ንዘይምልከቶ ሰብ ኣኡሊፈን ክነግርኡ ክልኩል እዩ። ስለዚ ከም ወላዲ መጠን ብዛዕባኻን ስድራ ቤትካን ዝገልጽ ሓበሬታ ካብ መውዓሊ ህጻናት ከም ዘይወጽእ ውሕስነት ክስምዓካ ክኸእል ኣለዎ።

ናይ ምምልክታ ግዴታ - ምትሕብባር መውዓሊ ህጻናት ምስ ማሕበራዊ ኣገልግሎት።

ኣብ ሸወደን ኩለን ኣብ መውዓሊ ህጻናት ዝሰርሓ ሰባት፡ እተን መማህራን ሓደ ቁልዓ ኣብ ገዛ ጽቡቕ የለን ኢለን ምስ ዝሻቕለ ወይ እቲ ቁልዓ ኣብ ሓደጋ ከም ዘሎ ዘመልክት ነገር ምስ ዝህሉ፡ ናብ ቤት ጽሕፈት ማሕበራዊ ኣገልግሎት ከመልክታ ኣለውን ዝትርጉሙ ሓደ ሕጊ ይምልከተን እዩ። እዚ ናይ ምምልክት ግዴታ፡ ቤት ጽሕፈት ማሕበራዊ ኣገልግሎት ምእንቲ እቲ ቁልዓ ጽቡቕ ክህሉ፡ ዘሎ ደገፍን ሓገዝን ብምሃብ ኣብ ጸገም ንዝርከቡ ስድራ ቤታት ክሕግዙ ንክክእሉ ተባሂሉ ዝተገብረ እዩ። እቲ ምምልክት ምስ ተገብረ፡ ቤት ጽሕፈት ማሕበራዊ ኣገልግሎት እዩ ሓላፍነት ወሲዱ እቲ ቁልዓን እታ ስድራ ቤትን እንታይ ዓይነት ሓገዝ ክወሃብ ከም ዝክእል ዝምርምር።

መድሕን

ኣብ ኖርተልዩ ከሙን ኩሎም ኣብ መንጎ 0 - 19 ዝዕድሚኦም ኣብቲ ናይ ከሙን ህዝባዊ መዝገብ ምዝገባት ዝኾኑ ቁልዑን መንእሰያትን፡ ብሓባራዊ መድሕን ሓደጋ፡ መድሕን እቲዎት እዮም። ዋላ እቶም ኣብ ናትና ከሙን ህዝባዊ መዝገብ ምዝገባት ዘይኮኑ ግን ኣብ ገለ ክብተን ኣብዚ ዝርከብ መውዓሊ ህጻናት ዝኾኑ ቁልዑ እውን መድሕን እቲዎት እዮም። እዚ ነተን ከሙናዊን ናይ ብሕትን መውዓሊ ህጻናት ይምልከትን እዩ።

ክዳውንቲ ኣብ መውዓሊ ህጻናት

እቲ መውዓሊ ህጻናት ዝበዝሓ ክፋል ትምህርቲ ኣብ ደገ እዩ ዝካየድ። እዚ ድማ ዓመት ምሉእ ብጸወታን ባህ ዘብል ትምህርቲን ይፍጸም። ስለዚ፡ ክዳውንቲ ውላድካ ንናይ ደገ ጸወታ ዝሰማምዑ ማለት፡ ልስሉሳት፡ ሰፋሕትን ግብራውያንን ከምኡ'ውን ብቐሊሉ ክትለብሶምን ከተውጽኦምን ትክእል ክኾኑ ኣለዎም። ቁልዑ ብዝተፈለለዩ ምክንያት ስለ ዝጥልቅዩ፡ ውላድካ ኣብ መውዓሊ ህጻናት ቅያር ክዳውንቲ ክህልዎ ኣገዳሲ እዩ። ምእንቲ እተን መማህራን፡ ቁልዑን ንስኻን ከም ወላዲ መጠን ናይቲ ቁልዓ ክዳውንቲ ብቐሊሉ ክትረኽቡን ኣብ ጌጋ ቦታ ከይኮኑ ዘሎ ተክእሎ ንምንካይን፡ ነቲ ክዳውንትን መሰርሒታትን ብንጹር ምልክት ግብረሉ።

መግቢ

ኖርተልዩ ከሙን ኩለን ከሙናዊ መውዓሊ ህጻናት ዝስዕብኦ ሓደ ናይ መግቢ ፖሊስን መምርሒን ኣውጺኡ ኣሎ። ኣብኡ ዘለ ራእይ፡ ኣብ ጥቓ እቶም ቁልዑ ዝርከብሉ ዝኸሸን ጽቡቕ፡ መኣዛ ዝመልኦን ባህ ዘብልን መግቢ ምቕራብን፡ ንዘላቂ ምዕባላ ምብርካትን እዩ። እተን ናይ ብሕት መውዓሊ ህጻናት ነቲ መምርሒ ክስዕብኦ ኣይግደዳን እዩን፡ ኣብ ክንድኡ ናይ ገዛእ ርእሱን ከዳልዎ ይክእላ እዩን። ኣብ ኩለን መውዓሊ ህጻናት፡ ከሙናዊ ይኹና ናይ ብሕት፡ መግቢ ክብ ክፍሊት ናጻ ኾይኑ፡ ኣብ ዘድልዩሉ እዋን ድማ ኣማራጺ መግቢ ይቕረብ እዩ።። ከም ወላዲ መጠን ኣብቲ ናይ

ምልላይ ግዜ ውላድካ አማራጲ መግቢ ዘድልዮ እንተ ኾይኑ ኣብ ሓንቲ ሰነድ/ቅጥዒ መሊእካ ክትሕብር ኢኻ። ውላድካ ብመግቢ ዝሰዕብ ናይ ኣካላት ዘይምቕብባል (አለርጂ) ምስ ዝህልዎ፡ ከምኡ ምኃኑ ዘረጋግጽ ናይ ሓኪም ምስክር ወረቐት ዮድሊ እዩ።

ጨርቂ ሽንቲ-ቁልዓ

ኣብ ኩለን ናይ ኖርተልዮ ኮሙን መውዓሊ ህጻናት፡ ጨርቂ ሽንቲ-ቁልዓ ብናጻ ዝወሃብ ኮይኑ፡ ቦታ ዝምልከታ መውዓሊ ህጻናት ወይከባቢ መውዓሊ ህጻናትይእዘዘ።

ርክብ ሕቶታትን ስክፍታታትን ምስ ዝህልወካ

ብመሰረት ሕጊ ትምህርቲ፡ ዋና ናይቲ መውዓሊ ህጻናት ንነፍስ ወከፍ ጥርዓን ዝቕበልን ዝምርምርን ልሙድ ኣሰራርሓ ክህልዎን፡ ምናልባት ጉድለት ምስ ዝህሉ ድማ ክእርሞ ግዴታ ኣለዎ። እቲ ልሙድ ኣሰራርሓ ብጽሑፍን እቶም ጥርዓን ክቕርቡ ዝደልዩ ሰባት ድማ ጽቡቕ ገይሮም ዝፈልጥዎን ክኸውን ኣለዎ። ብዛዕባ እቲ ውላድካ ዝኸዶ መውዓሊ ህጻናት ዝምልከት ርእይቶ ወይ ጥርዓን ምስ ዝህልወካ፡ ርእይቶኻ/ጥርዓንካ ብቐጥታ ናብቲ መውዓሊ ህጻናት ብምቕራብ ክትጅምር ይግብኣካ።

ቦቲ እተህበካ መልሲ ወይ ዝተገብረ ለውጢ ዕጉብ ምስ ዘይትኸውንምስ ርእሰ-መማህራን ወይ ምኽትል ርእሰ-መማህራን ርክብ ክትገብር ትኽእል ኢኻ። እታ ርእሰ-መማህራንን/ ወይ ምኽትል ርእሰ-መማህራን ምስተን መማህራን ብሓባር ምናልባት ስጉምታታት ወይ ለውጥታት ክግበር እንተ ኾይኑ ክምርምራ እየን። እታ ርእሰ-መማህራን ንዓኻ ከም ወላዲ መጠን ነቲ ዝተወሰነ ከተፍልጠካ ሓላፍነት ኣለዎ።

ድሕሪኡ ጥርዓንካ ክትቅጽሎ እንተ ደሊኻ፡ ንኮሙናዊ መውዓሊ ህጻናት ንዝምልከት፡ ጥርዓንካ ናብ ሓላፊ ስርሓት ናይቲ መውዓሊ ህጻናት ከተቕርቦ ትኽእል ኢኻ። ንናይ ብሕቲ መውዓሊ ህጻናት ንዝምልከት፡ ምስ ዋና ናይቲ መውዓሊ ህጻናት ማለት ምስ መሪሕነት ናይቲ ትካል ተራኹብ። ድሕሪኡ ሓላፊ ስርሓት/ዋና ናይቲ ብሕታዊ መውዓሊ ህጻናት ነቲ ጥርዓን ይቕበሎን እቲ ጉዳይ ናይ ምምርማርን መልሲ ናይ ምሃብን ሓላፍነት ይወስድ። ኣብ ናይ ኖርተልዮ ኮሙን መርበብ ሓበሬታ ንስኻ ከም ወላዲ መጠን እቲ መስርሕ ከመይ ከም ዝመስል ብዝያዳ ከተንብብ ትኽእል ኢኻ። ኣብኡ ጥርዓን ናይ ምእታው ተኸእሎ እውን ኣሎ።

NORRTÄLJE
KOMMUN